

Zászlóbontásra emlékezve

Ma: jubileumi ünnepség Szegeden

Négy évtizeddel ezelőtt, 1944. december 2-án tartotta alakuló ülését Szegeden a Magyar Nemzeti Függetlenségi Front. Az országos jelentőségű esemény évfordulójának méltó megünneplésére ma délelőtt 11 órakor ünnepi ülést rendez a városi tanács dísztermében a Hazafias Népfront Országos Tanácsa és a Magyar Szocialista Munkáspárt Csongrád megyei Bizottsága. Az ország különböző részeiből meghívott vendégek Budapestről induló különvonattal délelőtt 10 órakor érkeznek a vasútállomásra, ahol Csongrád megye, Szeged párt-, állami és népfrentvezetői fogadják őket.

A zászlóbontásra emlékező ülésen részt vesznek többen olyanok is, akik jelen voltak az 1944. december 3-án, a szegedi

Városi Színházban rendezett nagygyűlésen. Itt ismertették és elfogadták a Magyar Nemzeti Függetlenségi Front programját, amelyet a kommunista párt dolgozott ki az ország újraépítésére, politikai berendezkedésére, a faszizmus elleni harcra.

Az ünnepi ülést dr. Komócsin Mihály, az MSZMP Központi Bizottságának tagja, a Csongrád megyei pártbizottság első titkára nyitja meg, majd Kállai Gyula, az MSZMP Központi Bizottságának tagja, a Hazafias Népfront Országos Tanácsának elnöke mond beszédet. Felszólal az ülésen Forgács István zalabényi lakos, aki a 40 évvel ezelőtt rendezett ülés egyik résztvevője volt, és Szőgi Eteleka, a Szegedi Textilművek munkása.

Függetlenségi fronttól népfrentig

Bizonyára első pillantásra feltűnik olvasóinknak, hogy lapunk mai képe eltér a szokásostól. Nem ilyen szokott lenni... Igen, a felléc furcsa. Először is piros... vagyis ünnepi... És nem az a soványabb dőlő betű viszi a címet, hanem egy nyersebb határvonalú, szecessziós betűsor írja a homlokzatra: Délmagyarország. S ahogy kézbe vesszük, rögtön megérezzük súlyáról, tapintásáról is, hogy vaskosabb a pénteken szokásosnál...

A vidéki sajtó szerényebb technikai lehetőségei között ez a mi „ünnepi” ruhánk. S bár éppen így munkába megyünk, éppen úgy el kell végezni minden dolgunkat, mint bármely más köznapon, ma azért városunk falai között ünnepeket az ország: itt, a zászlóbontás városában emlékezünk a Magyar Nemzeti Függetlenségi Front 1944. december 3-i megalakulására és programhirdetésére.

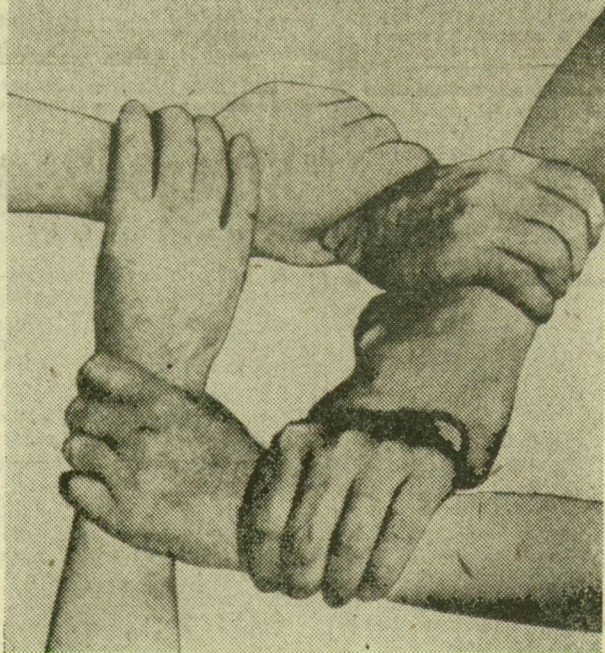
Ehhez az emlékhöz pedig hozzátartozik az a lapfeje is, amely most, egy villanásra ismét előtűnik, pirosan. Ilyen volt akkor ugyanis a Délmagyarország címkéje, s ezt a lapot vállalta föl akkor a Függetlenségi Front.

Emlékszámunk szánjuk tehát a mai Délmagyarországot a nagy nemzeti történetiségére. Ez az esemény volt ugyanis az első messzehallatszó jeladás arról, hogy népünk, nemzetünk nemcsak érzelmi világában különült el a faszizmus szennyes gázteteitől, hanem a békítő terror után, a történelmi leccsét is megértve, újjáépítő, hazateremtő szándékkal fog a társadalom demokratizálásához, maradék erőinek átstrukturálásához, s ergységben járul hozzá a népek, nemzetek e századi legnagyobb ellenségének végső vereségéhez.

A nemzeti összefogás példás és nagy eseménye volt az a decemberi nap. Munkás és paraszt, polgár és pap, kiszagda és értelmiségi, szervezett dolgozó és magániparos talált egymásra a felismert érdekek rendszerének foglalatában, s bár szenvedések tömege után, még a gyász fájdalomában, még a romok feletti keserűségben, de a felszabadult országrészen már bizakodva és megújulásra készen adta össze szándékait: kezeket kézbe, téglát téglára, politikailag

MAGYAR NEMZETI FÜGGETLENSÉGI FRONT

1944. december 2—1984. december 2.

megtisztulva lesz gondos örököse a szegényes hagyományoknak, s földajkálójia a nemzet legszebb reményeinek.

Akkor függetlenségi frontnak nevezték. A szó első és valódi értelme az is volt: a független nemzeti lét megteremtése, hiszen éppen az idegen érdekek, s az azokkal rokonszenvező hazai uralkodóosztály sodorta országunkat a legnagyobb veszedelembé. De a front második szava már a „demokratikus” volt: a demokratikus államrend megalkotása, a nagy történelmi adósságok törlesztése. Ma ugyanezt a mozgalmat Hazafias Népfrentnek nevezünk. Lehetséges, hogy az újabb nemzedékek ebből jobban vissza tudnak következtetni az akkori Front természetrajzára, hiszen történetileg szinte ugyanarról van szó: a nemzetnek egy nagy célra történő egyesüléséről ebben a politikai keretben. Akkor az újjáépítés, a faszizmus legyőzéséhez való hozzájárulás, a demokratikus átalakulás mágnesei alapozták meg a nemzeti egyetértést — most a feleltett szocializmus építése.

pozícióinak erősítése, demokratizmusának kivirágztatása. Sprskérdések, melyeket a történelmi szükségesség fogalmazott és nevez meg ma is. A nemzet nagy dolgokra, ilyen nagy történelmi vállalkozásokra tud egyesülni.

Amikor Szegeden köszönhetjük a Magyar Nemzeti Függetlenségi Front zászlóbontásának országos ünnepét, a történelmi országút 1984-es kilométerkövénél, s tiszteleghetünk még a város olyan vendégeinek is, akik jelen voltak itt 1944. december 3-án, vagy azóta is becsülettel munkálkodtak, a ma már új tartalmú népi-nemzeti egység építésén és ápolásán, nemcsak illendőségből említjük föl: négy teljes évtized igazolta a zászlóbontók történelmi vállalkozását és messzélátását, s hálás nemzedékek sorakoznak utánuk.

Bizónvos, hogy ez a tudat fényesíti meg igazán, ennek a mai, egyébként mindenben közösleges dolgos napnak a betűt a nap-tárban és a nemzeti emlékezésben.

Sz. Simon István

Hazáért, szabadságért

Az ellenállási mozgalom dokumentumai

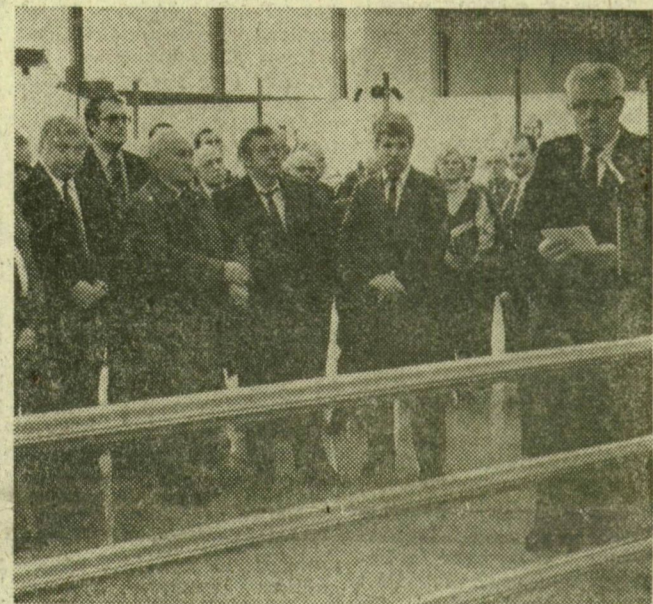
Szűk egy évtizedre tehető történelmünknek az a szakasza, amely a magyar ellenállási mozgalom küzdelmeit jelöli. Hosszas előkészítő munka után 1937 tavaszán jött létre a Márciusi Front, s ettől kezdődően egész felszabadulásunk napjáig a hivatalos Horthy-rezsim mellett volt egy másik Magyarország, mely a nemzet demokratikus erőit tömörítette; melynek tagjai közt kommunisták, hivatásos forradalmárok, a progresszió hívei, művészek, írók, tudósok, papok és katonatisztek küzdöttek a faszizmus, a háború ellen; akiknek volt elképzelésük és programjuk egy új hazáról, egy olyan társadalomról, mely minden haladó erőnek teret és utat nyit. Erről a tiz esztendőre készített dokumentumkiállítást a Magyar Ellenállók, Antifaszisták Szövetsége, karöltve a Hazafias Népfrenttal és a Magyar Távirati Irodával. A Hazáért, szabadságért címet viselő tárlat a magyar-ság faszizmus elleni harcát igyekszik megrajzolni úgy, hogy a jól ismert események és dokumentumok mellé föl sorakoztatja a legfrissebb tudományos kutatómunka eredményeit, az újólág előkerült fotókat, s más forrásértékű dokumentumokat.

Kállai Gyulának 1937 márciusában fogalmazott, a Márciusi Front téziseit tartalmazó debreceni röplapja indítja a kiállítást, amely olyan eseményeket és szervezkedéseket idéz, mint a Magyar Történelmi Emlékbizottság megalakulása és 1942. március 15-i tüntétese, ahol a résztvevők Pátzay Pál Petőfi-jelvényét viselték; az 1943-as szárszói konferencia; az 1944 szeptemberében megalakult Magyar Front; a Magyar Nemzeti Függetlenségi Front, a Magyar Nemzeti Felkelés Felszabadító Bizottság, a Budai Önkéntes Ezred, és még számos próbálkozás, a harc sokféle formája. A személyes résztvevők között feltűnik Erdői Ferenc, Ságvári Endre, Bálint György, Rózsa Ferenc, Bajcsy-Zsilinszky Endre, Kádár János, Dobi István és társaik portréja.

A magyar ellenállási mozgalom minden hősiessége ellenére sem lehetett képes a német megszállók és hazai csatlósáik uralmának megdöntésére. De az ellenállás harcosainak áldozata mégsem volt hiabavaló, tetteikkel hozzájárultak az or-

szág felszabadulásához, a háború mielőbbi befejezéséhez. Tevékenységük elősegítette a baloldali haladó erők tömörítését a nemzet újjászületésében.

A vándorkiállítást — mely a Somogyi-könyvtár előcsarnokában látható — Tóth Béla könyvtárigazgató köszöntő szavai után Ispánovits Márton, a Magyar Ellenállók, Antifaszisták Szövetségének főtitkára nyitotta meg, hangsúlyozva, hogy az ellenállási mozgalom egy-kori részesei, akik még ma közöttünk élnek, emlékeikkel és példáikkal mozgósíthatnak a háború és pusztítás ellen, a békéért. Az eseményen ott volt Garamvölgyi József, a HNF Országos Tanácsának titkára, Agoston László, az MTI vezérigazgató-helyettese, részt vett a megnyitó ünnepségen dr. Koncz János, a megyei, és Oláh Miklós, a városi pártbizottság titkára, Szabó G. László, a megyei, és dr. Müller Józsefné, a városi tanács elnökhelyettese, Nagy István, a megyei, és dr. Molnár Sándor, a Hazafias Népfrent megyei bizottságának, és Kulcsárné dr. Kiss Piroška, a városi bizottságának titkára.

Ispánovits Márton megnyitóját mondja

Arcképek egy tablón: Rajk László, Kádár János, Kiss János altábornagy és Nagy Jenő ezredes

Somogyi Károlyné felvételei

Emlékdíző fotók és emlékező veteránok